

Asia: VN/13551/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös Kiertotalouden strategisesta ohjelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Romukauppioiden Liitto ry edustaa kiertotalouden keskeistä toimintakenttää metallien, käytöstä poistettujen ajoneuvojen sekä esimerkiksi akkujen ja sähkö- ja elektroniikkaromun saattamisessa uudelleen kiertoon mahdollisimman vähällä materiaalihukalla. Liitto edustaa yli sataa metallikeräystä- ja kierrätystä tekevää yritystä, joiden tuoma lisäarvo kiertotalouden edistämiseen on merkittävä.

Suomen Romukauppioiden Liitto ry yhtyy arvioinnissa esitettyyn näkemykseen, että ohjelman laadinta on ollut Suomen keskeisten kiertotaloustoimijoiden yhteinen oppimisprosessi. Ohjelmassa ei ole kuitenkaan nostettu esiin kovin monia konkreettisia toimenpiteitä. Onkin tärkeää varmistaa, että ohjelmasta johdetaan mahdollisimman selkeitä tavoitteita eri sektoreille ja varataan niiden toteuttamiseen riittävät resurssit. Toimenpide-ehdotuksia tulisikin ennen valtioneuvoston periaatepäätöstä konkretisoida, jotta niihin saadaan tarvittava poliittinen sitoutuminen.

Pidämme merkittävimpinä kohtina ohjelmassa taloudellisten kannusteiden sekä mahdollistavan lainsäädännön toimenpiteitä. Suomen Romukauppioiden Liiton ja sen jäsenten näkökulmasta on valitettavaa, että kierrätysteollisuuden sähköveroluokan alentaminen on ohjelmassa mukana vain arvioinnin näkökulmasta. Myös ohjelman arvioinnissa todetaan, että kiertotalouden edistämässä taloudelliset kannustimet ovat merkittävä keino ohjata talouden toimintaa kestävämmälle uralle ja että kannusteiden kiertotalouden toimijoille tulee olla vastaavat kuin ns. lineaaritalouden toimijoille. Tämä ei toteudu nykyisessä sähköveromallissa. Arvioinnin sijasta onkin jo tässä vaiheessa tärkeää sitoutua kierrätysteollisuuden sähköveroluokan alentamiseen vastaavalle tasolle kuin muussa teollisuudessa.

Kierrätysmateriaalien markkinoiden vahvistamiseksi tarvitaan mahdollistavaa lainsäädäntöä. Tähän liittyy kiertotaloutta tukevan lainsäädännön ja tuotepolitiikan ohjauskeinojen kehittämiseen kohdistuva EU-vaikuttaminen. Kierrätysmateriaalien käyttöä tuotteissa rajoittaa haitallisiksi

todettujen aineiden kierrossa pysyminen. Sen sijaan, että näiden käyttö kategorisesti kielletään, olisi rakentavaa noudattaa riskiperusteista arviointia, jossa esimerkiksi auton puskurista saatava kierrätysmateriaali voidaan käyttää uudelleen samaan käyttötarkoitukseen.

Myös End of waste -menettelyjen sujuvoittaminen edistää uusiomateriaalien kilpailukykyä. Tässä Suomi voi tehdä sekä aktiivista EU-vaikuttamista yhteisten säädösten aikaansaamiseksi että edistää kansallista EoW-menettelyä. Myös jätteen kansainvälisiä siirtoja koskevat menettelyt ovat merkittäviä kierrätysmateriaalien tehokkaan hyödyntämisen mahdollistamiseksi.

Haluamme korostaa, että kierrätysalan yritykset toimivat yli rajojen osana EU:n sisämarkkinoita ja metallin kierrätyksessä myös merkittävästi osana globaalia toimintakenttää. Esitetyissä toimenpiteissä tulisi arvioida tarkemmin, missä määrin ne edellyttävät EU-tason päätöksentekoa ja sääntelyä. Vaikka EU:n sisämarkkinat kattavassa kiertotaloudessa eri jäsenmaiden sääntelyn ja toimintatapojen yhtenäisyydellä on merkittävä rooli, tässä tulee ottaa myös huomioon se, että globaalia toimintakenttää jalostettujen uusioraaka-aineiden käytölle ei tule rajoittaa. Samalla tulee huolehtia, että myös kansallisessa kentässä kiertotalouden kehittyminen perustuu vapaaseen kilpailuun ja markkinaehtoiisiin ratkaisuihin.

Kinnunen Riikka
Suomen Romukauppiaiden Liitto ry